
Suomen englanninopettajat ry
Ratamestarinkatu 11
00520 Helsinki
puh. 045-3179 731, english@suomenenglanninopettajat.fi

Englannin ylioppilastutkinnon koe, kevät 2019
Pitkä oppimäärä

Tämän korjaussuosituksen, jolla Suomen englanninopettajat ry palvelee omia jäseniään, on 21.3.2019 laatinut Suomen englanninopettajat ry:n työryhmä.

Koejärjestelmä korjaa automaattisesti monivalintatehtävät ja myös lyhyet tuotostehtävät (kohdat 11 ja 15). Tässä paperissa keskitymme tehtäviin, jotka opettaja korjaa alustavasti ja joiden pisteet hän merkitsee koulunsa pistetaulukoon.

Lyhyissä tuotostehtävissä YTL on syöttänyt koneelle alustavat hyväksyttävät muodot, mutta he saattavat lisätä hyväksyttäviä vastaustapoja. Kokelaan pisteet voivat siten muuttua siitä, mitä ne nyt ovat.

Opettajan tulee **alleiviivata virheet ja ongelmakohdat** kaikissa arvioimissaan tehtävissä, siis myös avovastauksissa. Alleiviivauksia ei tarvitse kommentoida, mutta halutessaan opettaja voi tehdä niin. Kommentointi tehdään alleiviivauksella paljastuvaan indeksilaatikkoon, jonka teksti näkyy valmistavan arvioinnin merkintänä. Vastauksen alaosassa on kohta "Lisää muistiinpano". Sen teksti ei tietämämme mukaan näy sensorille.

Avovastausten arvioinnista

Kaksiosainen kysymys (pisteet 6, 3 tai 0 / pisteet 4, 2 tai 0)

- 6 p. / 4 p. on täysin oikea vastaus eikä sisällä väärää tietoa
3 p. / 2 p. toisessa osassa on täysin oikea vastaus, toisessa osassa väärää tietoa
0 p. jos vain toisessa osassa on oikea vastaus mutta siinä on lisäksi väärää tietoa
0 p. myös jos on vastattu vain kysymyksen toiseen osaan ja siinä on oikean tiedon lisäksi virhetietoa
0 p. koko ajatus on ymmärretty väärin

Yksiosainen vastaus (pisteet 3 tai 0)

- 3 p. on täysin oikea vastaus eikä sisällä väärää tietoa
0 p. jos vastauksessa on väärää tietoa

Kirjoitussuoritusten pituuksista

Merkkimäärän ylityksen pistevähennys

- 25–49 % vähennetään 5 p. (1625–1937 merkkiä)
50–74 % vähennetään 10 p. (1938–2262 merkkiä)
75–100 % vähennetään 15 p. (2263–2600 merkkiä)
yli 100 % vähennetään 20 p. (enemmän kuin 2600 merkkiä)

Merkkimäärän alituksen pistevähennys

- 11–20 % vähennetään 5 p. (560–623 merkkiä)
21–30 % vähennetään 10 p. (490–559 merkkiä)
31–40 % vähennetään 15 p. (420–489 merkkiä)
yli 40 % vähennetään 20 p. (vähemmän kuin 420 merkkiä)

HUOM! Eri tehtävissä on erilainen pisteytys. Ole tarkkana pisteitä antaessasi!

6.1. Mikä odottamaton näky kohtaa vierailijaa, ja mikä on installaation tarkoitus? (4 p)

(a) Maanalaiset kodit, asunnot, asutut tilat / viemäreissä/luolissa olevat kodit (**ei:** kellari/kuoppa)

(b) Kiinnittää huomiota (bukarestilaisten) huonoihin, äärimmäisiin, vaikeisiin elinolosuhteisiin.
(*Paikkaa ja aikaa ei tarvitse mainita, mutta väärän tiedon maininta vähentää pisteitä*) **TAI**
Kiinnittää huomiota ihmisiin, jotka joutuivat asumaan maan alla / maan alle paenneisiin ihmisiin.

4p

1. Maan alle on tehty jäljennös oikeasta asunnosta. Installaation tarkoitus on kiinnittää huomio siihen, kuinka huonot elinolosuhteet bukarestilaisilla on ollut.
2. Viemäriin on sisustettu kodikkaita koteja, tapetteineen kaikkineen. Tarkoitus on kiinnittää huomio v 1989 asuntopulaan Bucharestissa, joka pakotti ihmiset maan alle asumaan.
3. Vierailija kohtaa tavallisen kodin luolan sisällä. Installaation tarkoitus on näyttää ihmisille, mitä ihmiset tekivät Bukarestissa äärimmäisten olosuhteiden takia, eli hakeutuivat maan alle asumaan. (*alleviivattu hyväksytään, koska se on selitetty*)

4. Mysigt inreda hem under markytan. Att fästa uppmärksamhet vid extrema levnadsförhållanden.
5. Underjordiska rum som har dekorerats och inretts som hem. Installationen ska uppmärksamma folk hur befolkningen i Bukarest 1989 blev tvungen att flytta underjorden och bo där på grund av extrema levnadsförhållanden.

2p

1. Maalauksia maassa, jotka näyttävät sille, että maa loppuu siihen. Saada tuntemaan, miltä ihmisistä tuntui v 1989 Bukarestissa, kun he joutuivat pakenemaan maan alle.
2. Talo on tehty näyttämään huonostiremontoidulta. Muistetaan niitä, ketkä joutuivat asumaan maan alla.
3. Kellarissa on seinällä kelloja ja tauluja ja se on kuin normaali koti. Tarkoitus kiinnittää huomiota siihen, millaista elämä oli maan alla, kun ihmiset joutuivat pakenemaan sinne huonoja elinoloja.
4. Maan alla olevat pienet tilat on sisustettu näyttämään asuutilta. Tarkoitus on herättää huomiota asunnottomien tilaan.

5. Miniatyr-hem under jorden med tavlor och speglar på väggarna. Syftet med installationen är att uppmärksamma händelserna i Bukarest då människorna flydde under jord p.g.a. extrema levnadsförhållanden
6. Besökaren ser mysiga kopior av vanliga hem på ett ovanligt ställe. Att fästa människors uppmärksamhet vid metoder som människor har varit tvungna att använda då de bott i extrema levnadsförhållanden.

0p

1. Vierailija näki valuvia kelloja muurin päällä ja installaation tarkoituksena oli, että taiteilija oli luonut kyseisen taideteoksen.
2. Sisutuselementtejä, kuten kelloja maalauksia ja tapetteja on sijoitettu epätavallisiin paikkoihin. Taiteilija haluaa kiinnittää huomion historian tapahtumaan elävän esimerkin avulla, miten asiat olivat ennen.
3. Kotien jäljennökset ja ottaa huomioon Bukarestin asukkaat.
4. Talo, jossa oli erikoinen sisustus. Tarkoituksena oli muistuttaa Bucharestin huonotasoisesta elintasosta vuonna 1989. (*elintaso on eri asia kuin elinolat*)
5. Hängande klockor och ritningar på väggen. Installationens syfte var att man förr i tiden kunde ringa hjälp med den.

6.2. Miksi maali oli Reece Burkelle erityinen? Miksi Shrewsbury Townin valmentaja Paul Hurst voi olla tulokseen tyytyväinen? (6 p)

(a) Se oli hänen ensimmäinen maalinsa (joukkueessa)/ ottelun ainoa/ratkaiseva maali / teki maalin viime hetkellä.

(b) Joukkueet olivat tasaväkisiä. / Hänen joukkueensa pelasi hyvin ylemmän sarjan joukkuetta vastaan.

6p

1. Se oli Reecen ensimmäinen maali joukkueessaan. Valmentaja oli tyytyväinen, kun hänen joukkueensa pelasi niin hyvin parempiaan vastaan.

2. Koska se oli hänen ensimmäinen maali seurassaan. Koska vastustaja oli valioliigan joukkue ja hänen oma joukkue oli heikommassa sarjassa.

3. Reece onnistui tekemään ensimmäisen ja ratkaisevan maalinsa joukkueessaan ja valmentaja oli niin tyytyväinen, kun hänen joukkueensa oli niin tasaväkisen ylemmän sarjan joukkuetta vastaan.

4. Det var Burkes första mål i det nya laget, som ledde till att hans lag vann. Hurst kan vara nöjd eftersom matchen var otroligt jämn trots att Shrewsbury Town är en liganivå lägre än motståndarlaget.

5. Det var hans första mål i föreningen. För att nivåskillnaden inte var stor.

3p

1. Koska Reece onnistui hyvin. Valmentaja onnellinen, kun hänen joukkueensa pelasi hyvin ylemmän sarjan joukkuetta vastaan. (*a-osa epätarkka*)

2. Ensimmäinen maali kyseisessä joukkueessa. Tyytyväinen valmentaja, koska joukkue nousi tuloksissa ylöspäin.

3. Maali tehtiin juuri ennen pelin loppua ja se oli koko pelin ja pelaajan ensimmäinen maali. (*vain a*)

4. Koska maali oli hänen ensimmäisensä. Koska se oli yksi hienoimmista maaleista, joita valmentaja nähnyt.

5. Se oli hänen ensimmäinen maali ja ilman sitä joukkue olisi joutunut rangaistuspotku-kisaan.

6. Det var hans första mål i laget. För han hade klarat av att göra bra val.

7. Matchen började ta slut då Burke gjorde första målet för sitt lag. Hurst har lagt in mycket resurser för att träna laget.

8. Målet var Burkes första vilket han gjorde i slutet då spelet såg ut att gå på övertid. Man kunde inte se stor skillnad mellan de två lagen från olika ligorna.

0p

1. Koska se oli hänen ensimmäinen maali ja sai melkein rangaistuksen siitä. Koska joukkue pääsi ylempään sarjaan pelaamaan. (*a-osa on oikeaa, mutta myös väärää tietoa*)

2. Maali taitavasti tehty juuri ennen jäähyä.

3. Reece Burkes mål orsakade att de inte blev bestraffningar. Teamet vann p.g.a. honom. Paul Hurst kan vara nöjd eftersom han styr teamet bra.

4. Han gjorde sitt första mål under sin tid i laget strax innan det skulle bli övertid. Tränarens lag vann. Laget spelade väl tack vare tränaren.

6.3 Millä edellytyksillä sananvapautta on mahdollista rajoittaa (2 asiaa)? (6 p)

(a) Rajoitusten tulee olla kirjattuna lakiin. / Rajoituksista pitää säätää laissa.

Huom. Lain selkeyden ja sen ymmärrettävyyden maininta ei tuo eikä vie pistettä.

(b) Rajoitusten tarve pitää pystyä osoittamaan. / Rajoitukselle on oltava pätevä syy.

Huom. sana "demonstroida" kelpaa merkityksessä "osoittaa".

6p

1. Rajoitusten pitää olla lailla selitetyjä, jotta kaikki voivat ymmärtää ne. Rajoittajan pitää pystyä perustelemaan syyn rajoitukselle.
2. Rajoitukset ovat selkeästi kirjoitettu lakiin ja ne jotka haluavat rajoittaa sananvapautta kertovat, miksi heillä on tarve sille.
3. Lailla ja lakien oltava ymmärrettäviä. Ne pitää myös pystyä demonstroimaan ihmisille, miksi jotain asiaa pitää rajoittaa.
4. Begränsningarna måste vara skrivna i lagen. De som begränsar detta måste kunna motivera och bevisa att det finns behov att begränsa yttrandefriheten.
5. Om de är klara och tydliga lagar som alla kan förstå. De som föreslår lagarna måste kunna bevisa behovet för lagarna.

3p

1. Ne ovat laissa kirjattuja, rajoitusten pitää olla selkeitä. (*vain a*)
2. Syy sananvapauden rajoittamiseen pitää voida demonstroida ja esittää selvästi niin, että jokainen ymmärtää syyn. (*vain b*)
3. Rajoitus kirjattava lakiin selkeästi, mutta ihmisillä, joita laki koskee, oltava mahdollisuus demonstroida sitä vastaan.
4. Sananvapautta voidaan rajoittaa lakiperustein. Puheen on oltava selkeätä ja kaikkien tulee ymmärtää se.
5. Rajoitukset pitää kirjata lakiin ja tehdä ne helposti ymmärrettäviksi. Sananvapautta hyödyntävän tulee pystyä perustelemaan tarpeensa ilmaisulle.
6. Begränsning av yttrandefrihet måste endera stå i lagen eller att alla har blivit informerade och förstår varför yttrandefriheten blivit begränsad.
7. Begränsningarna måste vara klara och tydliga. Man måste visa att det finns behov av dem.
8. Då det står i lagen att det är möjligt. De som demonstrerar måste kunna uttrycka sig klart.

0p

1. Jos ei noudateta lakia tai osata perustella tarvetta. (*tällöin nimenomaan vapautta ei voi rajoittaa*)
2. Asian pitää olla ymmärrettävää kaikille, täytyy voida demonstroida tarve sanomalleen asialle.
3. Sananvapautta on mahdollista rajoittaa tekemällä tekstistä vaikeaselkoista, koska sananvapaus toteutuu vain, jos kaikilla on mahdollisuus ymmärtää tekstiä. Sananvapaus rajoittuu, jos ihmiset eivät saa esittää julkisesti asiaansa.
4. Puheen tulee olla selkeä, jotta kaikki ymmärtävät; puhetta pitää tauottaa, jotta saa selvää tarpeista.
5. Että se ei ole lainvastaista eikä kukaan pahoita mieltään.
6. Rajoitukset täytyy mainita laissa ja kilpailussa, jotta kaikki ymmärtävät. Ihmisten on myös pystyttävä demonstroimaan se, että he pystyvät tähän. (*a-osa oikein mutta siinä myös väärää tietoa, b-osa väärin*)
7. Om det går emot lagen, alltså om alla inte förstår och om man demonstrerar.
8. Ifall man bryter någon lag eller inte har något vettigt att säga om sin åsikt.

6.4 Miten keinovalo vaikuttaa luontoon? Miten tämä vaikutus voidaan kumota? (6 p)

(a) Se vääristää/heikentää/huonontaa pölytystä. /Se vähentää siitepölyä. / Se saa hedelmien tuotannon laskemaan.

(b) Poistamalla (keino)valosta haitalliset aallonpituudet/taajuudet. / Säättämällä, muokkaamalla, virittämällä (keino)valoa/(led)valoa/valonsävyä. (*led-sanan oikeinkirjoituksesta ei mene pisteitä*)

Huom. 1 Pelkkä valosaaste ei riitä, vaan sen vaikutuksia pitää selventää.

Huom. 2 Ilmaus "valojen vaihtaminen" ei tuo pistettä.

6p

1. Kasvit tuottavat vähemmän hedelmiä, tietyt aallonpituudet voidaan poistaa valosta.
2. Kasvit kärsivät valosaasteesta eivätkä tuota samalla tavalla hedelmiä kuin normaalisti. Valosaastetta voidaan estää eri aaltopituuksilla toimivilla lamputilla, jotka eivät vahingoita kasveja.
3. Se vähentää siitepölyä. Tutuilla LDD-lamputilla voidaan muuttaa valon aallonpituuksia niin, ettei se häiritse ekosysteemiä.
4. Se muuttaa luontoa ja haittaa kasvien hedelmien tuotantoa. Muuttamalla keinovalon sävyä.
5. Ljusvågorna påverkar pollineringen så att det kommer mindre frukt. Man kan motverka effekten genom att justera populära led lampor så att deras ljusvågor inte påverkar omgivningen.
6. Pollinationen minskar och växter producerar mindre mängd av frukter. Man kan ändra L.I.D. Ljus så att de inte påverkar ekosystemet.
7. Det artificiella ljuset påverkar till exempel pollinering, vilket leder till att växter producerar mindre frukt.

3p

1. Siitepölyn määrä vähenee, joten kasvit tuottavat vähemmän hedelmää. Vaihtamalla nykyiset valot LED-valoihin.
2. Se tuottaa saastetta, esim. kasveista vähemmän hedelmiä. Muokkaamalla suosittujen LAD-valojen taajuuksia.
3. Se vähentää luonnonvalon tehokkuutta. Säättämällä LED-valojen aallonpituutta.
4. Se muuttaa luontoa ja esimerkiksi kasvit tuottavat vähemmän hedelmiä sekä muita tuotteita. Valo voidaan virittää siten, ettei sen vaikutus ekosysteemiin ole niin suuri.
5. Hedelmiä tulee vähemmän. Käyttämällä erilaista valoa. (*b-osa epämääräinen*)
6. Heikentää kasvien pölytystä. Säättämällä keinovaloja. (*b-osa epämääräinen*)
7. Se vähentää kasvien pölytystä ja se voidaan kumota pienentämällä valon aallon vahvuutta.
8. Den försvårar pollination. Vi borde använda oss mera av LED-lampor.
9. Ljuset gör att bina pollinerar mindre, vilket leder till att växter producerar mindre av det de ska producera. Effekten kan motverkas genom att minska på mängden LED-ljus så att det inte påverkar naturen lika mycket.

0p

1. Keinovalo saa kasvit tuottamaan vähemmän happea. Vaihdetaan valot LED-valoihin.
2. Se saastuttaa luontoa. Vaihdetaan lamput ympäristöystävällisempiin.
3. Se vaikuttaa siihen, miten luonto tuottaa hedelmää ja pölytytty. Tietynlaiset taajuudet vaikuttavat luontoon, ja vaikutus voidaan kumota LED-valoilla. (*a-osa: vaikuttamisen suunta puuttuu*)
4. Fruktar mogna inte pga pollinationen.
5. Arternas beteende förändras. Byta lampor ut till LED-lampor.
6. Genom att använda led-ljus använder man inte ljus med sådana våglängder som påverkar naturen och motverkar på så sätt denna effekt.

6.5 Mitkä kaksi asiaa täytyy olla mukana lunastettaessa junalippuja automaatista? (6 p)

(a) Sama luottokortti/pankkikortti/ debit- ja kreditkortti, jolla varaus/osto tehtiin

(b) Varauuskoodi (*Tämän asian voi ilmaista esim. termillä koodi/ numerokoodi/ numerosarja/ varmistuskoodi/ vahvistuskoodi/ tunnusnumero/ varauskuitti/ varausvahvistus.*)

6p

1. Pankkikortti jolla teit varauksen ja tilausvahvituksen mukana tuleva koodi.
2. Pankki- tai luottokortti, jolla lippu on varattu, ja 8-merkkinen varauuskoodi lipun tulostamista varten.
3. Sama pankkikortti jota käytti lippua ostettaessa ja vielä 8-merkkinen varauuskoodi.
4. Sama pankki- tai luottokortti jolla varaus on tehty sekä numerokoodi, jonka olet saanut kun ostit liput.
5. Sama maksukortti, jolla oli liput varannut ja varausnumero.
6. Sama luottokortti, jota käyttää varauksen tekemiseen sekä tarvittava numerosarja.
7. Sama pankki- tai luottokortti kuin lippua varatessa ja varauskuitti.
8. Pankkikortti jota käytti lippuja ostaessaan ja varausnumerolla varustettu lippu. (*sana "lippu" ei yksin riitä ilman selitystä varausnumerosta*)
9. Man ska ha med sig samma bankkort som man använt för att boka biljetterna med och en kod med åtta siffror som man fått.
10. Då man löser ut tågbiljetter från automaten skall man ha med sig samma bankkort som bokningen gjordes med och beställningskonfirmationen.
11. Samma kredit/debit kort som biljetterna köptes med. Åtta tecken långa reserverings konfirmationen.

3p

1. Sama luottokortti.
2. Sama maksukortti kuin millä se on maksettu. Tieto siitä, mitkä olivat istuinpaikan sekä vaunun numerot.
3. Sama ja sopiva pankkikortti millä se on maksettu tai varattu sekä automaatille syötettävät tiedot.
4. Pankki- tai luottokortti, koodi. (*molemmat osat epämääräisiä, ei virhetietoa*)
5. Luotto- tai pankkikortti ja numerosarja, jolla lipun voi saada.
6. Credit/debitkortti sekä tilausnumero.

0p

1. Oma debit- tai credit-kortti.
2. Maksukortti joka sopii molempiin automaatteihin ja kuponkilippu.
3. Debit- tai credit-kortti.
4. Maksukortti sekä junien aikataulu.
5. Joko pankki- tai luottokortti sekä taitoa osata käyttää konetta.
6. Pankkikortti tai luottokortti ja puhelin pitää olla mukana.
7. Credit- tai debitkortti, oma numero.

8.1 Millä keinoin Climate-KIC Accelerator -ohjelma auttaa Hemp Eyewearia (3 asiaa)? (6 p)

Jokainen täysin oikea kohta tuo 2 p.

a-c: oikea tieto, mutta lisänä väärää tietoa, 0 p.

Virheelliset lisätiedot, jotka eivät liity kohtiin a-c: vähennetään 2 p. (vähennys tehdään vain kerran)

(a) Tarjoaa (yritys)valmennusta/ohjeistusta/ohjausta/koulutusta/opetusta/opastusta/luentoja/valmennuskurssia
- pelkkä kurssi ei käy

(b) työpajoja/työpajan/workshopeja

ja

(c) rahoitusta/rahaa/aloitusrahaa/starttirahaa/apurahaa

6 p

1. Kouluttamalla, rahoittamalla ja järjestämällä työpajoja.
2. He saavat 20 000 euroa aloitusrahaa, omistautunutta valmennusta ja workshoppeja.
3. He antavat valmennusta, järjestävät työpajan ja 20 000 euroa apurahaa, jotta he pääsevät alkuun.
4. Träning av en coach, de får vara med på workshops och de får 20 000 euro finansiellt stöd.
5. De har stöttat och gett tips, gett pengar och ordnat workshops.

4 p

1. Hemp Eyewear saa heiltä valmennusta, rahallista apua sekä työskentelytiloja.
3. He saavat asiallista koulutusta ja tukea rakentamaan yritystään kohti tavoitettaan.
Lisäksi se auttaa yritystä tarvittaessa rahallisesti.
4. He ohjeistavat, järjestävät pieniä tapahtumia ("workshoppeja") sekä rahoittavat Hemp Eyewearia.
5. He valmentavat, tekevät työpisteitä tai harjoituksia ja lahjoittavat 20 000 euroa, jotta he saavat yrityksensä alkuun.
6. Hemp Eyewear får ekonomiskt stöd. Företaget får coaching. Företaget får hjälp vid utveckling av marknadsföringen.
7. De erbjuder utbildning, workshoppar och genom att investera pengar.
8. De ger undervisning, ett ställe att jobba på och stödpengar.
9. Får stöd för att utveckla affärsplaner, samt vägledning och en summa för att få igång affärerna.
10. Ordnar olika föreläsningar samt ger finansiellt stöd.
11. Får ekonomiskt stöd upp till 20000€, hjälp att utveckla en stark business plan och en verkstad.

2 p

1. Tuottaa rakennusaineita, rahoittaa ja yrittää saada tuotetta markkinoille. (vain c)
2. Vähentää muovin käyttöä, antaa yrityksille ohjausta ja rahastoja, sekä tuottaa hampun kasvattamispaikkoja.
3. He antavat apurahaa, he ovat saaneet mukaan kuusi muuta yritystä ja he perustavat tehtaita, joissa tuotetta valmistetaan. (vain c)
4. Företaget får stöd i att skapa en stabil handelsplan, att bli ett kommersiellt lönsamt bolag och att skapa ett noll kol samhälle.

0 p

1. Auttaa korvaamaan muoviset kehykset ympäristöystävällisemmällä vaihtoehdolla.
2. De gör det smidigare för de får hjälp av Climate-KIC att göra upp planer och reklam.

8.2 Mikä tekee hampusta ympäristöystävällisen materiaalin (2 asiaa)? (6 p)

(a) Se on uusiutuva/maatuva/kompostoituva/luonnossa hajoava/biohajoava luonnonvara.

- *maatuva jne.: tästä oli maininta kuvatekstissä*

- *”siitä ei vapaudu hiilidioksidia” – ei tuo eikä vie pisteitä*

(b) Sen käyttö vähentää betonin/sementin/muovin/öljyperäisten materiaalien käyttöä.

6p

1. Se on maailman uusiutuvim luonnonvara ja sen avulla voidaan vähentää betonin, muovin ja öljypohjaisten tuotteiden käyttöä.
2. Se on maailman eniten uusiutuva luonnonvara ja sitä käyttämällä voidaan vähentää muovin, betonin ja muiden öljypohjaisten tuotteiden käyttöä.
3. Hampu on uusiutuva materiaali, josta voidaan valmistaa esimerkiksi kuituja ja rakennusmateriaaleja ja sillä voidaan korvata öljypohjaisia tuotteita, kuten betonia ja muovia.
4. Se on uusiutuvaa ja hampun käyttö auttaa vähentämään esimerkiksi muovin ja muiden öljyperäisten tuotteiden käyttöä.
5. De är förnybar, kan användas istället för plast, betong eller andra olja-baserade produkter
6. Det är väldigt förnybart och kan ersätta oljebaserade produkter som plast.

3p

1. Maailman uusiutuvim vara. Se vähentäisi betonin, muovin sekä muiden öljypohjaisten tuotteiden käyttöä.
2. Se käyttö vähentää sementin, muovin ja muiden öljypohjaisten tuotteiden käyttöä.
3. Se on uusiutuvaa eikä aiheuta paljon saasteita.
4. Se on kaikista uusiutuvim luonnonvara maapallolla. Sillä voidaan korvata muovia.
5. Se vähentää muovin määrää ja on ystävällisempi luonnolle.
6. Se on maapallon uusiutuvim energialähde, ja sillä voidaan vähentää öljyperäisten tuotteiden käyttöä.
7. Den är återanvändbar och den förmultnar.
8. Hampa är världens mest återanvändbara material och hampa har ett koldioxid utsläpp på noll.
9. Den är naturlig och förmultnar därmed. Dessutom är det ett hållbart alternativ.
10. Den är förnybar och den förmultnar till skillnad från t. ex plast
11. Man kan återanvända hampa och den kan påverka klimatet på ett positivt sätt.
12. Den mest återanvändbara råvaran på jorden, ersätter cement, samt plast och andra oljebaserade produkter.

0p

1. Siitä ei vapaudu hiilidioksidia ja se on kaikkein uusiutuvim hyödyke maailmalla. (*alkuosa ei liity hampun kasvattamiseen*)
2. Hampu on kaikista uusiokäyttöisin materiaali maailmassa. Se on ympäristöystävällistä toisin kuin esimerkiksi muovi.
3. Man kan odla det på nytt och det är en växt.
4. Det är den mest förnybara råvaran. Det är inte plast eller en oljebaserad produkt.

8.3 Miksi teollinen hamppu ei ole huumausaine? Vastaa lyhyesti suomeksi. (3 p)

Täydet pisteet saa mainitsemalla yhden seuraavista:

- (a) sen biokemiallinen koostumus on erilainen kuin kannabiksen
- (b) se on eri lajike/laji (kuin huumausaine kannabis)
- (c) se sisältää vähemmän päihdyttävää ainetta (THC)/ sen määrä/konsentraatio/pitoisuus on pienempi
- (d) se sisältää ainetta (kannabidioli), joka estää/vähentää/päihdyttävää/huumaavaa/psykoottista/psykedeelistä/psykoaktiivista vaikutusta

Huom. (c) ja (d): Pelkkä aineen nimi ei riitä, vaan sen vaikutus on mainittava.

3 p

1. Teollinen hamppu ei toimi huumausaineena, sillä hamppu eroaa huumausaine kannabiksesta olemalla saman lajin eri linjaa.
2. Siinä on erilainen molekyyli rakenne ja siinä on joko vähemmän tai ei yhtään huumaavaa aineosaa.
3. Teollinen hamppu ei ole huumausaine koska sen THC-pitoisuus (kannabiksen huumaava aine) on vähäisempi ja cannabidioli-pitoisuus (kannabiksen huumausta estävä aine) on suurempi kuin kannabiksessa.
4. Hampussa on pienempi keskittymä THC ja suurempi keskittymä cannabidiolia, mikä vähentää tai poistaa psykoaktiiviset vaikutukset.
5. Teollisuudessa käytetyssä hampulajikkeessa on pienempi osuus huumausaine THC:tä ja isompi osuus cannabidiolia, joka vähentää tai poistaa aivoihin vaikuttavat aineet.
6. Den har lägre värden av THC och högre av cannabidiol och därför tar bort den effekt som cannabis ger.
7. Det är en annan sort av cannabis som och innehåller andra mängder av ämnen så man inte får psykiska effekter.
8. Industriell hampa innehåller mindre tetrahydrocannabinol (THC) vilket är ämnet i cannabisen som gör att man blir hög, samt mera cannabidiol som minskar effekten av att bli hög.
9. Den innehåller mycket mindre halter av ämnet som gör att man blir hög och därmed kan man inte använda det som en drog.
10. Hampa innehåller biokemiskt ämne som minskar på effekten av cannabis.
11. Industriell hampa är inte en drog eftersom det hampa består av dämpar eller helt stänger av dess psykoaktiva effekt, det vill säga det som påverkar hjärnan.

0p

1. Hampussa on vähemmän cannabidiolia, mikä alentaa tai jopa poistaa sen huumaavat ominaisuudet
2. Teollisesta hampusta on poistettu aineosat, jotka luovat siitä kannabiksen, joka on huumeaine.
3. Hampulla ei ole huumaavia vaikutuksia teollisen käsittelyn jälkeen/sen jälkeen kun tiettyjä aineita on muokattu/sitä on jalostettu/ koska siinä on laskettu THC:tä ja nostettu cannabidiolia
4. Siinä on eri ainesosa kuin oikeassa hampussa
5. Koska se ei nouse päähän niin kuin normaali hamppu.
6. Teollisessa hampussa on vähemmän THC:tä.
7. Teollisen hampun THC-konsentraation ollessa pienempi kuin toisen biokemiallisen aineosan konsentraatio, psykoaktiivinen vaikutus vähenee tai eliminoituu kokonaan.

12. Mihin ilmaus "books by the foot" viittaa, ja kenelle siitä on iloa? Vastaa lyhyesti suomeksi. (6 p)

(a) Kirjoihin metritavarana/suurissa erissä/pinoittain/paljon kerralla/tukuittain/ jalan mitalla/tietyn mitan mukaan (sana "edullisemmin" ei tuo eikä vie pistettä)

(b) Heille, jotka haluavat sisustaa kirjoilla / käyttää kirjoja sisustuksessa / haluavat kirjastomaisen ilmapiirin/ jotka haluavat kirjastotyylä kotiinsa / haluavat kirjoja niiden ulkonäön perusteella

TAI

(a) Ei-lukemiseen tarkoitettuihin kirjoihin / koristekirjoihin / kirjoihin sisustuselementtinä

(b) niille, jotka haluavat kirjastotyylä kotiinsa / haluavat kirjoja niiden ulkonäön perusteella

Huom. Sisustuksesta voi saada pisteitä vain kerran.

6 p

1. Siihen, että kirjoja myydään yhden jalanmitan kerrallaan. Myyntitavasta on iloa niille, jotka ostavat sisustustarkoituksiin kirjoja.

2. Se viittaa siihen, että kirjoja myydään monta kerralla. Siitä on iloa yrityksille ja henkilöille, jotka haluavat kirjastomaisen ilmapiirin koteihinsa.

3. Koristekirjoihin. Niistä on iloa yrityksille ja ihmisille, jotka haluavat kotiinsa kirjaston tyyliä.

4. Ryhmänä myytyihin kirjoihin joita käytetään sisustustarkoituksessa. Ilmauksesta iloa sisustussuunnittelijoille ja sellaisille ihmisille, jotka haluavat kirjoja niiden estetiikan takia.

5. Kirjojen ostamiseen koristelua varten, kuten yhtiöille koristellakseen toimitilansa kirjakaapeilla. Siitä on hyötyä ihmisille, jotka haluavat ostaa edullisemmin paljon kirjoja, joita eivät edes välttämättä lue.

6. Att man kan köpa flera böcker i dekorativt syfte. Både mera professionella företag och personer som vill ha en illusion av ett bibliotek i sitt hus.

7. Man kan köpa böcker i större mängder även om man inte tänker läsa dem. De som vill ha böcker för t.ex. inredning.

8. Man kan köpa flera böcker på en gång för billigare pris. De som vill utnyttja böcker för sin estetik, t.ex. inredare.

3p

1. Ilmaus viittaa ns. "massatilaamiseen" eli ostetaan useita kirjoja kerralla ja niiden sisällöstä ei välitetä.

2. Kirjoja, joita ei osteta luettaviksi vaan ne ostetaan koristamaan kotia. Niissä saattaa olla vain pelkät kannet/eivät ole oikeasti luettavissa. Niitä käyttävät mm. sisustussuunnittelijat ja yksityishenkilöt, jotka pitävät kirjojen tuomasta ulkonäöstä.

3. Se viittaa kirjoihin joita ostetaan sisustuskäyttöön esim. mallitaloihin. Siitä on iloa kohteen suunnittelijoille.

4. Viittaa käsitteeseen kirjoista, jotka ovat tarkoitettu vain sisustuselementeiksi. Tällaisista kirjoista on iloa henkilöille, jotka eivät pidä lukemisesta, mutta haluavat kotiinsa kirjastotunnelmaa.

5. Att böcker säljs till vem som helst som dekorationer. För alla som tycker om att dekorera eller som vill ha böcker för dekoration.

6. Uttrycket hänvisar till man kan även skicka massvis med böcker till någon, man behöver inte behöva kommatill bokhandeln. De som vill ha många böcker, till exempel personer som vill ha böckerna som dekoration.

16. Production

Tehdyt pistevähennykset merkitään aineen loppuun alleviivaamalla tuotoksen viimeinen piste ja kirjoittamalla selitys avautuvaan laatikkoon.

16.1

Undeserving poor = köyhiä, jotka ovat itse vastuussa omasta köyhyydestään

Deserving poor = köyhiä, koska ovat olosuhteiden uhreja

-ei pistevähennystä, jos on ymmärretty väärinpäin

-ei tarvitse käydä ilmi, että ollaan vaihto-oppilaana Australiassa

16.2

-diat vain virikkeenä, ei edellytetä niiden tarkkaa läpikäymistä

-ei aloitusvaatimuksia, mutta ei haittaa, jos on puhe

16.3

-kaikkia listattuja asioita ei tarvitse käsitellä

16.4

-täytyy käydä ilmi, miten käyttää kuuluisuutta tärkeän asian ajamiseen, muuten pistevähennys - 10p

YTL:n uusien säännösten mukaan emme voi valitettavasti julkaista malliaineita sellaisenaan mutta lautakunnan tekemät maamerkkiaineet ovat tulossa syksyllä.

Mitä mieltä olit kokeesta? Kuinka hyvin pisteitysohjeet toimivat? Lähetä meille palautetta. Välitämme viestiä ylioppilastutkintolautakunnalle.

YHDISTYKSEN TULEVAA KOULUTUSTA

American Studies 13.4. Tampereella 13.4.2019 klo 8.30-16.30

Ohjelmassa ovat seuraavat luennot:

– Mona Sangesland / U.S. Fulbright Fellow at the Sibelius Academy: American Identity in Classical Music

– Leslie Baker: Joyful Learning / Best Practices for Engaging and Inspiring Students

– Amy Sampson: Strategies that give Struggling Readers Access to Complex Texts

– Matthew Freedman: Subject will be confirmed later

Yhdistyksen vuosikokous pidetään seminaarin yhteydessä klo 11.30.

Huom! Alensimme seminaarin hintaa aiemmin ilmoitetusta. **Hinta on jäsenille 50 e ja ei-jäsenille 75 e.** Hinta sisältää lounaan, aamu- ja iltapäiväkahvit. Ilmoittaudu kotisivuiltamme Opintomatkat-osiosta löytyvällä lomakkeella 3.4. mennessä!

British Studies 31.7.-2.8. Hämeenlinnassa

Ohjelma ja ilmoittautumislomake löytyvät kotisivuiltamme.

Yo-koulutusta 7.9. Oulussa

Ohjelma ja ilmoittautumislomake tulevat kotisivuillemme kevään aikana.

Yhteistyöterveisin

SUOMEN ENGLANNINOPETTAJAT RY
